

Ferdigstilt
REFERAT REGIONALT PLANFORUM -
Dalen næringsområde med karbonfangstanlegg - Porsgrunn kommune

Dag og dato:	13.01.2021	Klokken:	13:00 – 15:00
Sted:	TEAMS		

DELTAKERE:

NAVN	SEKTOR - SEKSJON
John Lium	Porsgrunn kommune
Marius Lid	Porsgrunn kommune
Finn Roar Bruun	Bamble kommune
Jorid Heie Sætre	Skien kommune
Tor Gautestad	Norcem
Per Brevik	Heidelberg cement
Aleksander Styrvold Kristoffersen	Norconsult
Jan Kristian Dolven	Norconsult
Tore Andre Hermansen	Norconsult
Kjell Morten Walle	Norconsult
Viktor Renstrøm	Norconsult
Martin Storhaug Gran	Statsforvaltaren i Vestfold og Telemark
Finn Flogstad	Grenland Havn
Torben Jepsen	Grenland Havn
Walter Ahlgren	Grenland Havn
Lars Ove Gidske	NVE
Håkon Nedberg	Statens Vegvesen
Stig Hagelid Fjeldstad	BaneNor
Aase Marthinsen	Kystverket
Leif Eik Egaas	Fiskeridirektoratet
Håvard Hammerstad	Direktoratet for mineralforvaltning
Roar Gammelsæter	Miljødirektoratet
Line Grindkåsa	Vestfold og Telemark fylkeskommune (VTFK) - Kulturav
Marianne Haukås	VTFK – Klima og miljø
Dag Steinar Ragvin	VTFK - Samferdsel
Maria Westrum Solem	VTFK - Plan og samfunn
Gerd-Louise Wessel	VTFK - Plan og samfunn
Rakel Skjerve	VTFK - Plan og samfunn
Møttereferent:	Rakel Skjerve

Bakgrunn for og hensikt med møtet:

Dette er et nasjonalt satsingsprosjekt. Planarbeidet er varslet og det arbeides nå med et forslag til planutkast. Utkast til plan var lagt ved innkallingen. Forslagsstillers oppsummering og kommentarer til innspill ved varselet er også innarbeidet i orienteringen som er lagt ved. Kommunen og forslagsstiller ønsker synspunkter på planforslaget før det blir klargjort og sendt til 1.gangsbehandling i kommunen. Det er delvis konflikt med kommuneplanens arealdel.

Videre var ønsket å drøfte følgende punkter:

- Risiko- og sårbarhet: Fylkesmannen og Fylkeskommunens kommentarer i sine uttalelser ift. flom, havnivåstigning, grunnforhold, støy m.fl.
- Fjernvirkning
- Utslipp til sjø og luft. Vannforskriften og søknad til Miljødirektoratet
- Byggegrense mot sjø som følge av utvidelse av kai
- Farled i sjø ift. sjøvannsledninger
- Tilbakemelding på foreslått reguleringsløsning, hensynssoner m.fl.
- Eventuelt andre temaer fra berørte etater og organer.

DAGSORDEN

Nr.	Sak
1	Gerd -Louise Wessel ønsket velkommen til Regionalt planforum. Planforumet er et samarbeidsorgan for kommunale og regionale myndigheter for alle typer plansaker i alle faser, og skal bidra til å effektivisere saksbehandlingen, gi større forutsigbarhet og minske konfliktnivået knyttet til regionale og kommunale planer i Vestfold og Telemark. Forumet skal bidra til en større forståelse for nivåenes ulike bakgrunn og syn og formidle nasjonale og regionale bestemmelser og retningslinjer. Forumet har ingen beslutningsmyndighet. Uttalelser som blir gitt skriftlig er foreløpige signaler fra de regionale myndigheter gitt gjennom Planforumet. Saker som er på ordinær høring etter loven vil den enkelte etat besvare skriftlig.
2	Kommunen innledet kort om historikken i planprosessen. Fangstanlegg for karbon er interessant, og det er positivt at Norcem er med i satsingen.

3

Norconsult orienterte, PPT -presentasjon er vedlagt.

Å etablere et Nasjonalt CO₂-fangstanlegg i Brevik ble vedtatt i 2020.

Norcem har visjon om 0-utslipp av CO₂.

Hensikten er å fange CO₂ fra sementproduksjonen. Karbonfangstanlegget er planlagt innenfor eksisterende industriområde, det skal bruke overskuddsvarme fra sementproduksjonen til å overføre CO₂ til flytende form. CO₂ fraktes deretter med skip til Øygarden på Vestlandet, og derfra via rørledninger til undersjøisk lager 3 km under havbunnen.

Konsekvensutredning etter forurensingsloven er utført v/ Multiconsult, og Miljødirektoratet er ansvarlig myndighet. Ny Konsekvensutredning (KU) ble godkjent 16.mars 2020 av Miljødirektoratet.

Risikoanalyse ble utarbeidet juni 2020 av Aker Solutions (nå Aker Carbon Capture)

Konsulent gikk gjennom planarbeidets innledende faser og vurderinger i forhold til gjeldende reguleringsplan. Kommunen har konkludert at det er krav om ny reguleringsplan. Ny varslingsgrense avklart, og nytt varsel om oppstart med full regulering ble sendt ut 30.10.2020

Det ble vurdert behov for full reguleringsprosess basert på:

- Hensynssoner rundt CO₂ tankfarmen med utgangspunkt i risikonturene til Aker sin risikoanalyse
- CO₂-tankfarmens plassering delvis utenfor gjeldende grenser i gjeldende reguleringsplan for Norcem
- AKERs sjøvannsledninger
- Mindre forhold:
 - Ny Cementinekai utenfor gjeldende byggegrense
 - Bi-adkomst til vedlikeholdssenter
 - Bro for HS-kabler (Høyspentkabler)

Anlegg med potensiale for storulykke som her ved NORCEM, er pålagt å utføre en kvantitativ risikoanalyse etter Storulykkeforskriften. Ulykker med CO₂ kan i verste fall medføre skader og død. Lekkasje fra lagertankene med CO₂ er en fare. Analysen utført av Aker Solutions (nå Aker Carbon Capture) viser at det er meget liten sannsynlighet og risiko for en slik eksponering.

Risiko og sårbarhet – ROS er utført for følgende tema:

Grunnforhold / områdestabilitet –

deler av planområdet ligger innenfor en kvikkleirefaresone med faregrad lav, med stedvis lav stabilitet. Kvikkleirefaresonen er avgrenset i Dalsbukta og mot Norcems anlegg i vest. CO₂ tankene plasseres utenfor faresonen. Sikkerheten må her økes til $F \geq 1,4$ sør for Sekkekaia iht. føringer gitt i NVE veileder 7/2014.

Kravet oppfylles ved å tilpasse skråningshelning og legge ut motfylling i sjø, noe som er en forbedring av dagens situasjon. Alt av nye bygg i området og annet som fører last ned til grunnen skal stå på peler og forverrer dermed ikke stabiliteten.

Støy T- 1442

Norcem har egen utslippstillatelse godkjent av Miljødirektoratet, med krav til støy fra anlegget mot nabobebyggelse på inntil 50 dBA.

Overvann, flom, havnivåstigning

Det etableres nytt overvannsanlegg i prosessområdet for nytt karbonfangstanlegg, og legges i rør under bakken.

Det vil tas hensyn til at byggverk for virksomheter som omfattes av storulykkeforskriften ikke skal plasseres i flomutsatt område (iht. TEK17 §7-2, første ledd)

Brann - eksplosjonsfare – hensynssone

Hele planområdet dekkes av hensynssone H350 Brann-/eksplosjonsfare ift. risiko for eksponering av CO₂ ved en uønsket hendelse. Norcem dekkes av hensynssone H350 på land i gjeldende plan, og hele industriområdet på land i sin helhet i Porsgrunn kommune sin kommuneplan. Hensynssonen utvides ut i sjøen og langs kystkonturer.

Utslipp til luft

Norcem kommer til å søke ny utslippstillatelse, blant annet fordi utslippene vil endre seg som følge av karbonfangstanlegget. Deler av utslippet til luft vil i fremtiden gå til vann etter rensing, og det vil bli utslipp av nye elementer til luft, primært aminer. Beregninger viser at utslipp vil utgjøre ca. 1% av det som er gjeldende grenser i Danmark pr d.d. I tillegg planlegges at det skorstein blir bygget 10 m høyere enn i dag og viftekapasiteten økes for å gi en god spredning av røykgassen.

Utslipp til vann

Kjølevann tas inn 400 m ute i fjorden på ca. 90 meters dyp, og slippes ut igjen 100 m ute i fjorden på ca. 40meters dybde. Utslipp til vann vil bli nøye overvåket, og eventuelle tiltak vil bli gjort om behov. Det er spørsmål om å installer et rensetrinn til.

Kommentar: Kommunen har ikke landet avgrensningen av hensynssonen for eventuell lekkasje av CO₂, og ønsker at området nord øst mot Breviksterminalen og Renor sitt område bør tas med i planen.

4

Tilbakemeldinger

NVE:

Planarbeidet omtaler 1000 års flom: Det går et vassdrag som er lagt i kulvert under dette området, er flom i dette vassdraget tatt med i beregningene?

Svar: Nei, 1000-årsflom i utredningen gjelder havnivåstigning og stormflo.

Kommunen har en nylig vedtatt arealdel, der er det lagt inn aktsomhetskotehøyde etter DSBs estimater for fremtidig havnivåstigning og stormflo i 2100.

NVEs saksbehandler kjenner til vassdraget kun gjennom kart.

Vassdraget som ligger i kulvert under området må vurderes i forhold til eksisterende og fremtidig kapasitet, og eventuelle uønskede hendelser som f.eks. en blokkering av kulvert ved ekstrem nedbør. Tiltak for å gjøre vannveien sikker og robust nok i «en hendelse», og hva slags hendelser, må utredes og eventuelle tiltak legges inn som rekkefølgebestemmelser. Det bør ses på alternative flomveier, og synliggjøre disse i plankartet. Alternative flomveier kan f.eks. være internt veisystem. Eventuell forurensning og behandling av flomvann må også vurderes ved slike tilfeller, men dette er utenfor NVEs myndighetsområder. Sikkerhetsklasse for tiltaket må avklares i plansaken, jmfør byggteknisk forskrift (TEK) §7.2,

- Hvilke tiltak spør på konsekvensen av flomhendelsen.
- Vurder ift. skred- og overvannshendelser
- NB Statlig planretningslinje for klimatilpasning

Dette er innspill, ikke oppklaring.

Flo og flom - har samme bestemmelse i byggteknisk forskrift (TEK 17 § 7.2).

Det fordres en helhetsforvaltning av hele nedbørsfeltet.

Med klimaendringer også tatt i betraktning, med f.eks større og oftere regnskyller, kan det medføre helt nye hendelser.

Flomveier er aktuelt for ROS-analyse, og kommunen må ha kontroll på hvor vannet vil gå. Dette må vurderes i forhold til en ekstremhendelse. Hva om elvekulverten under NORCEM går tett? Det er for eksempel mulig å planlegge for at flomvann kan føres inn på veier i området. Kommunen må også passe på hva som skjer oppstrøms slik at det ikke belaster området ekstra.

NVE ønsker at motfylling i sjø som vil forbedre områdestabiliteten tegnes inn på plankartet. NVE er opptatt av at man vet **nok** om hvor den skal ligge og at det er gjennomførbart, og ikke i strid med andre formål i plankartet.

Videre må faresone tegnes inn i plankartet som hensynssone med tilhørende bestemmelser. Den kartlagte faresonen må meldes inn - med alle dokumenter til kvalitetskontroll - i NVEs innmeldingsløsning. Ethvert tiltak i faresonen må vurderes, og stabiliteten må være tilstrekkelig, jmfør krav i TEK og NVEs veileder.

NVE viste kart over lukket vassdrag som går gjennom området

link: <https://temakart.nve.no/prosjekt/98fce2b8-edba-4743-b3cf-650b588d680d>

Veiledning finnes på nve.no/arealplan

Ta kontakt med Lars Ove Gidske i NVE dersom det trengs videre drøftinger.

Kommunen la til: I KPA ligger det inne en flom - hensynsone. Kommunen må sørge for at dette temaet som blir tatt opp her følges opp i KPA.

Kommentar plankonsulent:

Kvikkleireområde kan vises med faresone H310 Ras- og skredfare. Motfylling kan vises som Bestemmelsesområde #nr. med tilhørende bestemmelse(er)

Flomsone merkes faresone H320

5	<p>Kystverket:</p> <p>Kystverket viste til sin uttalelse til planoppstart om at det under vanskelige værforhold eller ved uforutsette hendelser kan være nødvendig å ankre opp i forbindelse med skipsanløp. Er dette vurdert ved planlegging av vanninntaks- og vannutslippsledningene?</p> <p>Kystverket ber om at det vurderes om det er hensiktsmessig å tegne ledningene inn på plankartet, som da blir en juridisk bindende plassering etter plan- og bygningsloven. Dersom det ikke vises på plankartet, vil det kunne være større fleksibilitet for valg av trase ved søknad om tiltaket.</p> <p>Kystverket gjorde videre oppmerksom på at ny havne- og farvannslov trådte i kraft 1. jan 2020, og myndighetsområdet for hovedled/biled er endret noen steder i landet som følge av den nye loven. I dette konkrete området er arealavgrensningen for bileden er trukket lenger sør sammenlignet med tidligere havne- og farvannslov. Arealavgrensningen for biled/hovedled viser hvem som er sektormyndighet etter havne- og farvannsloven, enten staten (Kystverket) eller kommunen (i dette tilfellet Grenland havn).</p>
6	<p>Statens vegvesen, SVV</p> <p>SVV har gitt uttalelse til planoppstart, og er opptatt av Riksveg 354 Breviksvegen som går ned til området.</p> <p>Det videre planarbeidet må utarbeide en trafikkvurdering som ser på konsekvensene av planforslaget og vurdere kapasiteten i trafikksystemet.</p> <p>Videre bør planarbeidet se på om krysset Tangenvegen x Breviksvegen kan løses på en bedre måte enn i dag. SVV viser videre til at stigningsforholdene er en utfordring vinterstid. Det anbefales å se på alternative kryssløsninger med ny veg inn til fabrikkområdet. Om det er mulig å forbedre løsningen, så bør det gjøres nå. GS-veg kan eventuelt også legges som rekkefølgekrav.</p>
7	<p>Grenland Havn</p> <p>Grenland havn er en del av prosjektet. Vil nevne Breviksterminalen og at det er strenge krav til støy jf. vedtak fastsatt av Fylkesmannen i Telemark 5.okt 2004. (med hjemmel i kommunehelseloven (khl) §4a-8, jf4a-12)</p>
8	<p>Vestfold og Telemark Fylkeskommune – VTFK</p> <p>Plan og samfunn</p> <p>VTFK er svært positiv til tiltaket, og viser til at slike Karbonfangstanlegg er i samsvar med det viktige arbeidet mht. grønn omstilling. VTFK har gitt innspill til planoppstart, og viser til uttalelsen.</p> <p>Klima og energi: Prosjektet er ønsket velkommen. Det anbefales at man tilstreber ytterligere klimatiltak når man skal bygge. Klimatilpasning er et tema i klimaplanen for Telemark, jf. innspill fra NVE til flom og stormflo.</p> <p>I VTFK sin uttalelse til planoppstart ble utendørs masselagring kommentert. Det minnes om at dersom det blir en stor overvannshendelse må masser som er lagret utendørs ikke havne i havet.</p> <p>Innspill iht vannforskrift: Vannforvalter Cathrine Nedberg kunne ikke være med i dag. Ta kontakt med henne hvis dere ønsker mer konkrete innspill. cathrine.nedberg@vtfk.no</p> <p>Nyere tids kulturarv: Kulturarv ber om at objekter med tilhørende arealer rundt; det seg være Sekkekaia og eldre småbrygger reguleres til hensynsone bevaring hvor det forutsettes at disse tas vare på for ettertiden, men at vanlig vedlikehold og fortsatt bruk er</p>

uproblematisk.» Det kan tas kontakt med rådgiver Siv Abrahamsen (siv.abrahamsen@vtfk.no) dersom det er noen flere spørsmål.

Landskapstilpasning: Temaet er omtalt og vurdert i planarbeidet, og VTFK har forståelse for at det er krevende å få til en god landskapstilpasning, både med hensyn til eksisterende virksomhet og nytt tiltak. VTFK vurderer at fagområdet er tilfredsstillende vurdert.

9 Kort oppsummering

Deltagerne fikk en god orientering om tiltaket og planarbeidet.

Det ble ikke varslet at tiltaket kunne være i strid med nasjonale eller vesentlige regionale interesser fra de regionale og statlige myndigheter. NB: Deltaker fra Statsforvalteren i Vestfold og Telemark var forhindret til å ta ordet i møte pga. tekniske problemer.

En av målene med forumet er å opprette kontakt mellom kommune/tiltakshaver og myndighetene. Det ble oppfordret til å ta direkte kontakt mellom kommune/tiltakshaver og de berørte myndigheter ved eventuelle behov for avklaringer i den videre prosessen. Signalene gitt i møtet erstatter ikke formelle uttalelser som vil komme ved offentlig ettersyn.

Kommunen:

Har notert seg gode innspill. Noterer seg også behov for å vurdere planområdets utstrekning mht. en eventuell lekkasje av CO2.

Fylkeskommunen takket for møtet og ønsket lykke til med det videre planarbeidet!

Tønsberg 15.01.2021 / 22.01.2021
Rakel Skjerve